

Kvalitné riadenie zvyšuje hodnotu firmy

Skvalitnenie správy spoločností je pre dohliadané subjekty výzvou

Nie je tomu tak dávno, keď sme si o našich podnikoch mysleli, že ešte nedorástli do stavu, kedy by si mohli uvedomiť, že transparentné, otvorené a čestné správanie podnikových manažmentov môže pozitívne ovplyvniť trhovú hodnotu podniku. K zmene ich správania však zrazu úplne stačilo, aby sa globálny trh vážne otriasol po účtovných škandáloch spojených s nadhodnocovaním ziskov významných korporácií a po aférach s nedovoleným využívaním informácií, ktoré boli prístupné iba úzkemu okruhu ľudí.

Spomínané udalosti boli dobrou lekciou pre všetkých investorov. Jasnejšie a jednoduchšie ako tisíce strán teoretických článkov ukázali, prečo je otázka transparentnosti a zodpovednosti pri riadení a správe kapitálových spoločností tak veľmi dôležitá pre dôveru investorskej verejnosti.

Pravidlá pre riadenie a správu každej spoločnosti sa opierajú o vnútorné riadiace mechanizmy. Dobrý režim riadenia pomáha zaistiť, aby podniky využívali svoj kapitál účelne. Vytvárajú tiež účinnú rovnováhu medzi záujmami účastinárov a prostredím, v ktorom podnik pôsobí. Správne orgány sa tak zodpovedajú nielen svojim akcionárom, ale aj spoločenskému prostrediu. To pomáha udržiavať dôveru investorov a priťahovať trpezlivejší dlhodobý kapitál.

Prirodzene, neexistuje jeden univerzálny model dobrého riadenia spoločnosti, ktorý by platil celosvetovo. Rôzne právne systémy, inštitucionálne rámce a tradície viedli k tomu, že vo svete sa rozpracovalo mnoho prístupov. Spoločným znakom všetkých dobrých režimov riadenia je vysoká priorita pre záujmy akcionárov, ktorí dôverujú schopnostiam korporácií, že budú využívať ich investičné prostriedky múdro a efektívne.

Jednou zo strategických úloh regulačných i samoregulačných orgánov je eliminácia systémových rizík a znižovanie pravdepodobnosti zlyhania regulovaného systému ako aj subjektov v takomto systéme pôsobiacich. Preto sa Úrad pre finančný trh ako orgán dohľadu nad slovenským kapitálovým a poistným trhom spolu s Burzou cenných papierov v Bratislave už dlhšie snažia presadiť do života slovenských kapitálových spoločností kódex pre správu a riadenie spoločností vychádzajúci zo slovenského právneho rámca a prostredia.

Pre kapitálové spoločnosti, u ktorých je plnenie informačných povinností voči investorskej verejnosti pod dohľadom Úradu pre finančný trh, je súčasný trend, kedy je skvalitnenie správy a riadenia spoločnosti „v kurze“, veľkou výzvou. Spoločnostiam obchodovaným na verejnom trhu totiž s narastajúcou prístupnosťou informácií dôležitých pre investorské rozhodovanie narastá aj ich hodnota.

Problematika dobrej správy spoločností je stále aktuálnejšia aj na celoeurópskej úrovni. Rozhodnutím Európskej komisie bolo 15. októbra 2004 ustanovené Európske fórum pre corporate governance ECGF. Jeho úlohou je v závislosti od postupného vývoja praktík v správe spoločností v jednotlivých členských štátoch zabezpečiť postupné zblížovanie národných kódexov pre správu a riadenie spoločností. Fórum má poskytovať Európskej komisii strategické poradenstvo v oblasti corporate governance buď na jej žiadosť alebo z vlastnej iniciatívy. Činnosť fóra patrí medzi nové iniciatívy Európskej komisie, ktoré budú pravidelne vyhodnocované v rámci priebežných správ o plnení Lamfalussyho Akčného plánu v oblasti finančných služieb.

autor: Slavomír Šťastný, Hospodárske noviny, 13.6.2005

Ing. Slavomír Šťastný, PhD., MBA
podpredseda Rady, Úrad pre finančný trh
Autor je zakladajúcim členom Stredoeurópskej asociácie správy a riadenia spoločností